

MORGEN, De, dagblad, verscheen voor het eerst op 1 december 1978.

De Morgen, verzezen uit de as van *Volksgazet*, werd aangekondigd als “open, Vlaams, progressief en niet partijgebonden”. Na lange besprekingen tussen socialisten uit Antwerpen – thuishaven van de verdwenen *Volksgazet* – en uit Gent – waar *Vooruit* verscheen – werd beslist een enkele krant uit te geven. Tot 1991 bleef *Vooruit* bestaan als kopblad voor Gent. De financiële middelen kwamen van de Socialistische Gemeenschappelijke Aktie en op aandringen van Karel van Miert en Frank van Acker werd Paul Goossens, op dat ogenblik redacteur bij *De Standaard*, hoofdredacteur. Hoewel de krant in naam onafhankelijk was behoorde ze de spreekbuis te zijn van de Vlaamse (Belgische) Socialistische Partij (SP), die op dat ogenblik onder leiding van Van Miert steeds meer verzelfstandigde van haar Waalse tegenhanger.

Inhoudelijk had het blad weinig aandacht voor de V.B. Vanuit de SP was evenwel van meet af aan kritiek te horen op het feit dat de partij weinig ruimte kreeg. Volgens de partij ging evenwel “geen dag voorbij of Hugo Schiltz van de Volksunie” werd in de kijker geplaatst. *De Morgen* betreurde het dat Elf juli-vieringen al te zeer het monopolie waren van het behoudsgezinde en conservatieve Vlaanderen,

maar liet niet na te benadrukken dat bij een verdere federalisering "de progressieve Vlaming, zeker als hij vrijzinnig is, in zijn eigen gemeenschap een tweederangsrol" te beurt zou vallen, "zoals de Vlaming in het unitaire België lange tijd een tweederangsburger was". Vanaf het midden van de jaren 1980 werd de **staats**hervorming aangezien als "een uitgeblust probleem". Die houding bleef ook behouden onder het hoofdredacteurschap van Piet Piryns (1991), Walter de Bock (1993) en Yves Desmet (vanaf 1994). Desmet meent dat elke polemiek over al dan niet Vlaamsgezindheid van het blad een kwestie is van semantiek. Voor hem is de ondeelbaarheid van het solidariteitsprincipe prioritair. De V.B. is in zijn ogen niet meer dan "een zielig clubje, dat het masochistisch navelgestaar tot kunstvorm verheven heeft". De afwezigheid van een Vlaamse reflex bij *De Morgen* kan misschien ook worden toegeschreven aan de traditionele vrees van links om in een onafhankelijk Vlaanderen geminoriseerd te worden.

De geschiedenis van *De Morgen* is echter vóór alles een verhaal van financiële problemen. Het eerste saneringsplan dateert van 1981. Ondanks verwoede pogingen om financiers te vinden en ondanks de bereidheid van de SP om haar meerderheidspositie in de krant te laten varen, ging het blad eind 1986 over kop.

De redactie, en niet het minst hoofdredacteur Goossens, zagen enkel politieke motieven achter het faillissement. De SP zou het de krant kwalijk nemen de zogenaamde rakettenbocht van partijvoorzitter Van Miert al te zeer benadrukt te hebben. Om dit te benadrukken verscheen op 31 oktober 1986 een eenmalig nummer van *De Moord*. Rond het centrale begrip 'krantenpluralisme', werd de schok van het faillissement door Goossens maximaal benut via een indrukwekkende reeks vaak ludieke manifestaties, benefietconcerten en -fuiven, kunstveilingen, tentoonstellingen, en andere fundraising-acties. Vooral de actie 1000x100.000, een initiatief bedacht door Hugo Claus, Walter van den Broeck en Julien Weverbergh sprong in het oog. Personen, instellingen en bedrijven konden voor 100.000 frank een aandeel kopen in de stichting De Onafhankelijke Pers. Er ontstond een heel trendy sfeer rond de acties en al wie in cultureel Vlaanderen wilde meetellen deed er verstandig aan wat geld in *De Morgen* te stoppen. Op die manier werd 50 miljoen ingezameld om de krant te redden. Op 16 januari 1987 verscheen het eerste nummer van *De Nieuwe Morgen*.

In de hoop een ruimer lezerspubliek aan te trekken werd overgestapt op een meer regionale aanpak, waarbij men ernaar streefde een "dagelijks dagboek (te) zijn vanuit heel Vlaanderen, voor heel Vlaanderen". De financiële problemen bleven echter de agenda bepalen. In januari 1989 dreigde alweer het faillissement. Een hogere prijs voor het

blad en een samenwerkingsakkoord met de NV Hoste – die ook instaat voor *Het Laatste Nieuws* en tal van magazines – fungeerden ditmaal als reddingsboei. In mei 1990 werd Hoste overgenomen en omgedoopt tot De Persgroep. De Morgen bleef overeind als ‘onafhankelijk dagblad’. Dankzij een sterke marketingstrategie kent het blad, sinds de komst van Desmet als hoofdredacteur in 1994, een gestage groei.

LITERATUUR: D. Lemmens, *De Morgen. Achtergronden bij het verslag van een progressieve krant in moeilijkheden* (30 oktober 1986-15 januari 1987), RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1987; – G. de Ruyck, *De Morgen: de banden van een open en rogressieve krant in Vlaanderen*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1988; – B. van Moerkerke, *De evolutie in de houding van ‘Vooruit’ (de Gentse editie van ‘De Morgen’) ten opzichte van de SP en de SGA. Een inhoudsanalyse*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1988; – C. Balduzzi, *De Morgen after (after: evolution du contenu et de l’image après la faillite du 31 octobre 1986*, UCL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1988; – B. Deltour, *Tien jaar De Morgen. De perikelen van een progressieve krant in Vlaanderen*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1988; – A. Rutten, *Van linkse Volkskrant tot sociaal progressief dagblad: ontstaan, evolutie en huidige situatie van ‘De Morgen’*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1994; – Y. Desmet, ‘Het kaakslagnationalisme’, in *Ons Erfdeel*, jg. 39, nr. 2 (1996), p. 181-183.

HENDRIK DEFOORT.